



Justitsministeriet
Lovafdelingen

Dato: 10. oktober 2006
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2006-730-0395
Dok.: JOK40702

KOMMISSORIUM

til

Strafferetsplejeudvalget

om

varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om sædelighedskriminalitet

1. I den senere tid har der i offentligheden været rejst spørgsmål, der vedrører mulighederne for at varetægtsfængsle sigtede og dømte i sædelighedssager. Synspunktet har været, at det i en række tilfælde kan virke stødende, at personer, der sigtes for sædelighedskriminalitet, og navnlig personer, der er dømt for sædelighedskriminalitet, kan være på fri fod, indtil der efter endelig dom kan iværksættes afsoning. Spørgsmålet angår således mulighederne for at foretage varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen (såkaldt retshåndhævelsesarrest).

2. Der gælder efter retsplejeloven en adgang til i visse tilfælde, hvor der foreligger en særligt bestyrket mistanke om strafbart forhold, at foretage varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen.

For det første kan der – når mistankekravet er opfyldt – i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, varetægtsfængsles, hvis der er tale om en lovovertrædelse, der kan medføre fængsel i 6 år eller derover, og hensynet til retshåndhævelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.

Denne fængslingsgrund, der blev indført i retsplejeloven ved lov nr. 175 af 11. maj 1935, var oprindeligt udformet således, at varetægtsfængsling af en sigtet kunne ske, når der ”foreligger forhold, der i væsentlig grad bestyrker sigtelsen, og forbrydelsens grovhed samt arten eller omfanget af de strafferetlige foranstaltninger, der kan blive spørgsmål om at anvende, skønnes at kræve, at sigtede af hensyn til retshåndhævelsen ikke bør være på fri fod”.

Betingelserne for retshåndhævelsesarrest i medfør af den omtalte bestemmelse blev ved retsplejereformen pr. 1. oktober 1978 ændret på to punkter, dels ved et 6 års strafferammekrav, dels ved et krav om, at det efter oplysningerne om forholdets (dvs. det konkrete forholds) grovhed skønnes påkrævet, at sigtede ikke er på fri fod.

Hovedanvendelsesområdet for bestemmelsen er de groveste forbrydelser, herunder drab, voldtægt og røveri, men anvendelsen er ikke begrænset til disse kriminalitetstyper. I praksis kræves det, at den forventede straf – eller den udmålte straf, hvis retshåndhævelsesarrest anvendes under anke, eller indtil straffuldbyrdelse kan iværksættes – ligger omkring mindst 8-10 måneders fængsel.

For det andet kan der – når mistankekravet er opfyldt – i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, varetægtsfængsles, når der er tale om en overtrædelse af straffelovens § 119 (vold eller trussel om vold mod tjenestemand), § 123 (vidnetrusler), § 134 a (deltagelse i grov forstyrrelse af offentlig orden mv.), § 244-246 (vold), § 250 (hensættelse i hjælpeløs tilstand) eller § 252 (hensynsløs fareforvoldelse), hvis oplysningerne om forholdets grovhed kan ventes at ville medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage, og hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.

Denne fængslingsgrund blev indføjet i retsplejeloven ved lov nr. 386 af 10. juni 1987 med henblik på at udvide adgangen til at anvende retshåndhævelsesarrest ved visse former for voldskriminalitet.

Ifølge forarbejderne er bestemmelsens hovedanvendelsesområde de groveste tilfælde af meningsløs gadevold (dvs. gadevold mod sagesløse) og grove tilfælde af overfald over for persongrupper, der efter karakteren af deres arbejde er særligt udsat for angreb (f.eks. taxachauffører). Endvidere kan den bl.a. anvendes i tilfælde, hvor der er anvendt våben eller påført mere betydelige skader, og i visse gentagelsestilfælde.

3. Som nævnt har der i den senere tid i offentligheden været rejst spørgsmål, der vedrører mulighederne for at varetægtsfængsle sigtede og dømte i sædelighedssager.

Justitsministeriet finder, at der i den forbindelse kan være anledning til at overveje, om de gældende regler om retshåndhævelsesarrest er fuldt tilstrækkelige i sædelighedssager, eller om der kan være behov for at ændre eller justere disse regler med henblik på at udvide mulighederne for at anvende retshåndhævelsesarrest i sådanne sager.

Der kan i den forbindelse være anledning til bl.a. at overveje, om retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, bør udvides til også at give mulighed for retshåndhævelsesarrest i visse sager om sædelig-

hedskriminalitet, hvor der ikke er grundlag for retshåndhævelsesarrest i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1.

4. På den baggrund skal Justitsministeriet anmode Strafferetsplejeudvalget om at overveje spørgsmålet om at udvide adgangen til retshåndhævelsesarrest i sager om sædelighedskriminalitet. Udvalget anmodes samtidig om at udarbejde et lovudkast.

Med henblik på eventuelt at kunne fremsætte lovforslag om spørgsmålet i folketingssamlingen 2007/08 skal Justitsministeriet anmode om, at udvalgets betænkning afgives så vidt muligt inden den 1. november 2007.